

Obsah

Předmluva	11
1 Ekologická a evoluční parazitologie (J. Flegl, M. Svobodová)	13
1.1 Fenomén parazitismu	13
1.2 Diverzita parazitů	15
1.3 Hostitelská specifita	18
1.4 Ekologie parazitů	18
1.5 Vliv parazitů na ekologické procesy	27
1.6 Evoluce parazitického druhu	29
1.7 Vliv parazita na fenotyp hostitele	37
1.8 Parazitismus a pohlavní výběr	39
1.9 Regresní evoluce u parazitů	40
1.10 Společná kladogeneze systému hostitel – parazit	41
1.11 Parazitóza jako nemoc	42
2 Protozoologie (I. Čepička, J. Lukeš, J. Vávra)	50
2.1 Úvod do protozoologie	50
2.1.1 Co jsou „prvoci“	50
2.1.2 Buněčná stavba jednobuněčných eukaryot	55
2.1.3 Biologické jedinečnosti parazitických protist	59
2.1.4 Význam jednobuněčných eukaryotických organismů	61
2.1.5 Budoucnost výzkumu parazitických protist	62
2.1.6 Významné skupiny jednobuněčných parazitických eukaryotických organismů	63
2.2 Excavata	63
2.2.1 Kmen Fornicata	64
2.2.1.1 Třída Retortamonadea	64
2.2.1.2 Třída Trepomonadea	64
2.2.2 Kmen Parabasala	67
2.2.3 Kmen Preaxostyla (Anaeromonada)	72
2.2.4 Kmen Euglenozoa	73
2.2.4.1 Třída Euglenoidea (krásnoočka)	73
2.2.4.2 Třída Kinetoplastea	73
2.2.5 Kmen Heterolobosea (Percolozoa)	84
2.3 Chromalveolata	85
2.3.1 Kmen Ciliophora (nálevníci)	85
2.3.2 Kmen Apicomplexa (výtrusovci)	90
2.3.2.1 Třída Gregarina (gregariny, hromadinky)	93

2.3.2.2 Třída Cryptosporidea (kryptosporidie)	94
2.3.2.3 Třída Coccidea (kokcidie)	96
2.3.2.4 Třída Haematozoa	106
2.3.3 Kmen Dinoflagellata (obrněnky)	115
2.3.4 Kmen Perkinsea	116
2.3.5 Kmen Slopalinida a rod <i>Blastocystis</i>	117
2.4 Plantae (Archaeplastida)	118
2.5 Rhizaria	119
2.6 Amoebozoa	120
2.7 Opisthokonta	124
2.7.1 Kmen Ichthyosporia (Mesomycetozoa)	124
2.7.2 Kmen Myxozoa	125
2.7.3 Kmen Microspora	132
2.7.4 <i>Pneumocystis</i>	137
3 Helmintologie (P. Horák, L. Mikeš)	138
3.1 Taxonomické zařazení a význam helmintů	138
3.2 Molekulární interakce helmintů s hostiteli	139
3.3 Turbellaria	144
3.4 Neodermata	145
3.4.1 Třída Trematoda	148
3.4.1.1 Podtřída Aspidogastrea	150
3.4.1.2 Podtřída Digenea	150
3.4.1.2.1 Motolice s dvouhostitelskými cykly vázanými na vodu, s cercáriemi napadajícími definitivního hostitele	157
3.4.1.2.2 Motolice s dvouhostitelskými cykly vázanými na vodu, encystující ve vnějším prostředí	161
3.4.1.2.3 Motolice s tříhostitelskými cykly vázanými na vodní prostředí	165
3.4.1.2.4 Motolice s tří- a čtyřhostitelskými cykly vázanými na vodu, u některých druhů se stadiem mezocercárie	168
3.4.1.2.5 Motolice s cykly vázanými na suchozemské prostředí	169
3.4.1.3 Prevence a léčba trematodóz	172
3.4.2 Třída Monogenea	173
3.4.2.1 Podtřída Polyonchoinea	176
3.4.2.2 Podtřída Heteronchoinea	177
3.4.2.3 Prevence a léčba	179
3.4.3 Třída Cestoda	179
3.4.3.1 Gyrocotylidea a Amphilinidea (Cestodaria)	182
3.4.3.2 Podtřída Eucestoda	182
3.4.3.2.1 Řád Caryophyllidea	183
3.4.3.2.2 Řád Pseudophyllidea	183
3.4.3.2.3 Řád Cyclophyllidea	184
3.4.3.3 Prevence a léčba cestodóz	191
3.5 Acanthocephala	191

3.6 Hirudinea	195
3.6.1 Podtřída Branchiobdellidea	197
3.6.2 Podtřída Acanthobdellidea	198
3.6.3 Podtřída Euhirudinea (Hirudinida)	198
3.6.3.1 Řád Rhynchobdellida	198
3.6.3.2 Řád Arhynchobdellida	198
3.6.3.2.1 Pharyngobdellae	198
3.6.3.2.2 Gnathobdellae	198
3.7 Nematoda	199
3.7.1 Třída Adenophorea	205
3.7.1.1 Řád Enoplida	205
3.7.1.1.1 Nadčeleď Trichinelloidea	205
3.7.2 Třída Secernentea	208
3.7.2.1 Řád Rhabditida	208
3.7.2.1.1 Nadčeleď Rhabditoidea	208
3.7.2.2 Řád Tylenchida	210
3.7.2.2.1 Nadčeleď Tylenchoidea	210
3.7.2.3 Řád Strongylida	211
3.7.2.3.1 Nadčeleď Ancylostomatoidea	211
3.7.2.3.2 Nadčeleď Strongyloidea	213
3.7.2.3.3 Nadčeleď Trichostrongyloidea	214
3.7.2.3.4 Nadčeleď Metastrongyloidea	215
3.7.2.4 Řád Oxyurida	217
3.7.2.4.1 Nadčeleď Oxyuroidea	217
3.7.2.5 Řád Ascaridida	218
3.7.2.5.1 Nadčeleď Heterakoidea	218
3.7.2.5.2 Nadčeleď Ascaroidea	219
3.7.2.6 Řád Spirurida	222
3.7.2.6.1 Nadčeleď Dracunculoidea	222
3.7.2.6.2 Nadčeleď Gnathostomatoidea	223
3.7.2.6.3 Nadčeleď Thelazioidea	224
3.7.2.6.4 Nadčeleď Spiruroidea	224
3.7.2.6.5 Nadčeleď Filarioidea	225
3.7.3 Prevence a léčba nematodóz	227
3.8 Nematomorpha	228
4 Parazitíční členovci (lékařská entomologie) (P. Volf, J. Votýpka)	232
4.1 Úvod	232
4.1.1 Různé formy parazitace	232
4.1.2 Význam členovců jako přenašečů nálezů	234
4.1.3 Morfologie a anatomie parazitických členovců	237
4.1.4 Příjem a trávení krve	241
4.1.5 Obranné mechanismy a imunita členovců	247
4.1.6 Způsoby přenosu infekcí	248

4.1.7	Boj s parazitickými členovci	252
4.1.8	Využití parazitických členovců	253
4.2	Třída Crustacea (koryši) – Crustacea parasitica	254
4.2.1	Řád Copepoda (klanonožci)	255
4.2.2	Řád Branchiura (kapřivci)	256
4.2.3	Řád Pentastomida (Linguatulida) (jazyčnatky)	256
4.2.4	Řád Rhizocephala (kořenohlavci)	258
4.3	Třída Chelicerata (klepátkatci), řád Acarina (roztoči)	258
4.3.1	Podřád Metastigmata (Ixodida)	260
4.3.1.1	Čeď Argasidae (klíšťákovití)	260
4.3.1.2	Čeď Ixodidae (klíšťovití)	262
4.3.2	Podřád Mesostigmata (Gamasida)	264
4.3.2.1	Čeď Varroidae	265
4.3.2.2	Čeď Dermanyssidae (čmelíkovití)	266
4.3.3	Podřád Prostigmata	266
4.3.3.1	Čeď Demodicidae (trudníkovití)	268
4.3.3.2	Čeď Trombiculidae (sametkovití)	268
4.3.4	Podřád Astigmata	269
4.3.4.1	Čeď Sarcoptidae (zákožkovití)	269
4.3.4.2	Čeď Acarididae (skladokazovití) a Pyroglyphidae	270
4.4	Třída Insecta (hmyz)	271
4.4.1	Řád Anoplura (vši)	272
4.4.2	Skupina „Mallophaga“ (všenky)	275
4.4.2.1	Řád Ischnocera	276
4.4.2.2	Řád Amblycera (luptouši)	276
4.4.3	Řád Heteroptera (ploštice)	276
4.4.3.1	Čeď Cimicidae (štěnicovití)	277
4.4.3.2	Čeď Reduviidae (zákeřnicovití)	278
4.4.4	Řád Siphonaptera, syn. Aphaniptera (blechy)	279
4.4.5	Řád Diptera (dvoukřídlí)	282
4.4.5.1	Podřád Nematocera (dlouhorozí)	282
4.4.5.2	Podřád Brachycera (krátkorozí)	291
	Výkladový slovník	300
	Doporučená a rozšiřující literatura	310
	Rejstřík	312